

Lgp. Tiina Ruubel!

Täna kirja eest, mis mul juba ammu käes. Vastusega olen aga tublisti hilinenud, mida palun mulle andestada, sest tean, et Teie oodate andmeid oma kirjutisele. Olen väga tänulik Teile, et olete võtnud selle suure ülesande enda õlgadele, et meie tegevusest siin USA-s Kodu-Eestis midagi avaldada.

Kui ma oma kirjas olen avaldanud tänu Teile selle suur abi ja vastatuelku eest, mis annate meie tegevuse kohta siin USA-s eestluse tööpõllul, siis see pole mitte komplimendina, vaid tõsise tänuna ja väga hindamisväärt. Et ma Teid olen leidnud kirjavahetus-sõbrana Eestis, on teretulnud juhuse. Koostöö vast saame nii mõndagi avaldada, mis meie siin oleme teinud eestluse viljelemise alal. See on küll vähene, kuid siiski midagi, millest kasu. Teie olete siin suur abimees!

Soovite veel andmeid Enn Kõiva kohta. Enn Kõiva on tubli mees, ametilt õpetaja siin minu lähedal ühes keskkoolis. Tema juured ulatuvad Viljandimaale, kust olid pärit ta vanemad. Neid on 4 venda. Üks nendest elab veel Eestis.

Soovite veel andmeid minu kohta. Ega pole mõtet minust palju kirjutada ega tähtsaks teha. Ma pole seda ära teeninud. Täna aga Teid minu tegevuse hindamise eest!

Mainin siin niipalju, et minu isa nimi oli Jakob Embach, kes töötas Kunda tsemendivabrikus töölisena, ema oli talutöödruksõnninimega Miina Katko, abikaasa Martha Teras, elukutselt raamatukogu ametnik Tallinn Keskraamatukogus. Lapsi on mul olnud kaks: vanem tütar Mai töötab õena vanade hoolduskodus ja noorem tütar Hellen suri peaaegu 6 a. tagasi (tumor). Tal oli 4 last, kes kõik nüüd juba täiskasvanud ja pooled abielus. *Hellen oli elukutselt õpetaja.*

Edasi: alghariduse sain Kunda algkoolis, mis esialgul kandis nime Kunda Ministeeriumi kool ja hiljem muudeti 6-e kl. algkooliks. Selle lõpetasin 1922.a. ja astusin peale seda Rakvere Õpetajate Seminari. Selle lõpetamisest peale a. 1928 olin õpetajaks Nõmme linna Hiiu algkoolis ja hiljem kuni Eestis lahkumiseni selle juhatajaks. Saksa maal elasin peaaegu suurema osa koos perekonnaga eestlaste suurlaagris Geislingenis. Württembergi osariigis. Vahepeal aga teenisin Eesti Töökompaniis, mis olid asutatud Ameerika armee juurde abiteenistuse otstarbeks. Seal oli meestel elukoht kasarmutes, prii ülespidamine ja palk Saksa markades.

Koolitegelane Ants Roos, end. Tallinna Õpetajate Seminari direktor, andis mõned aastad välja "Kirikooli". See ilmus eesti ajalehe "Vaba E. Sõna" kaasandena ja oli kodudele väga heaks õppematerjaliks ja juhiseks. Miks see lõpetas ilmumise, pole mul teada. Visi kaastöö puudusel. Herman Rajamaa kandis oma koolide inspektori nime altes Eestis kantud ametinimest ja täitis koolide revideerimise ülesandeid ning andis nõu ja juhised. Ta oli vajalik isik. Tema metoodikaraamat puudutas rohkem keeleõpetust eesti keele alal, kus oligi rohkem tegemis endise Eesti Vabariigi-aegse koolisüsteemiga.

See on muu lühidane info Teile. Kui vajate veel midagi täiendavat, siis pelun, lake aga kuulda.

Teid tervitades ja tänu abi eest! Lugupidamisega...

G.O. Randver

Gaston O. Randvee on Virumaa mees, pärit Kundast, sündinud 10. märtsil 1907. Ta lõpetas Rakvere Õpetajate Seminari 1928. a. ja peale seda asus algkooli õpetajana tööle Nõmme linna Hiiu algkooli ja oli hiljem, II maailmasõja ajal, selle juhataja. Põgenes venelaste okupatsiooni eest koos perekonnaga Saksamaale, kus oli põgenikelaagris üks eesti kooli asutajaid ja tööle rakendajaid (Geislingen, Wurttembergi osariigis). 1950. a. asus USA-sse, kus rakendus kohe rahvuslikul tööalal ja eesti koolide tööga ning nendä asutamisega. Suure panuse Randvee on andnud eesti skautlusele, eriti Välis-Eestis paguluse ajal. Ta alustas noorkotklusega Eestis 1933. a. Nõmme Malevkonna pealiskuna. Nii täitub tal k. a. sügisel 60-nd aastat noorsootööd.

Eduard Kärner, kauaaegne New Yorgi Eesti Kooli juhataja ja Eesti Õpetjate Koondise USA-s esimees, on Läänemaa mees, Ta lõpetas Läänemaa Õpetajate Seminari 1928. a. ja oli peale seda õpetajaks ja kooli juhatajaks Läänemaal ja hiljem, Saksa okupatsiooni ajal Tallinna Pedagoogiumi algkoolis "muster õpetaja", andes tulevastele õpetajatele näidetunde, kuidas õppeainet klassis käsitada. Tema asutas New Yorgi Eesti Kooli juurde sisuka eestikeelse raamatukogu, mis prargugi õpilastele ja teistele kasutamiseks.